

Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan:

G. D. DUURSMA,
 Achter de Hoven 114 bis,
 LEEUWARDEN.

Redactie:

G. D. DUURSMA.
 Prof. A. M. SPRENGER.

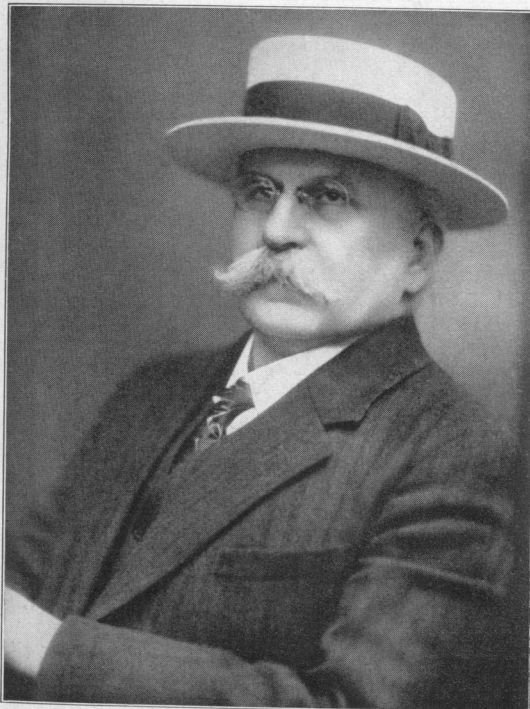
Girorekening
 No. 133550 - ROTTERDAM.

Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat
 Adres:

Mej. M. C. KARSTEN,
 TERBORG.

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, *Secretaresse*, Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, *Penningmeester*, Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.

IN MEMORIAM.
FRANTZ DE LAET.

Het korte berichtje, dat nog juist op tijd in het Januarinumner kon worden opgenomen, heeft onze lezers reeds in kennis gebracht met het heengaan van den grooten cacteophile, waaraan onze vereeniging zoo groote verplichtingen heeft. Het is nu reeds twaalf jaren geleden, dat ik met den heer De Laet een correspondentie begon, teneinde hier te lande een vereeniging van vetplantenverzamelaars te krijgen. De heer De Laet was het, die, toen de oprichting der vereeniging door het in druk geven van het eerste Succulenta-nummertje een voldongen feit was geworden, alle steun toezegde. Hij was het, die geregeld elke maand een lijstje verstrekke van personen die voor het toezenden van proefnummers in aanmerking kwamen. Hij was het, die in het begin, toen wij zelf nog geen afbeeldingen konden laten maken, de mooiste cliché's niet alleen met de uiterste bereidwilligheid in bruikleen gaf, maar bovendien nog de verzendingskosten voor zijn rekening nam. Hij was het ook, die ons honderden prachtige foto's zond, waardoor in onze tuinbouwbladen de laatste jaren een intensieve propaganda kon worden gevoerd. Zoo heeft de heer De Laet direct en indirect een krachtig aandeel gehad in den grooten bloei onzer vereeniging, waarover hij zich steeds zoo verheugde. Want de heer De Laet, de rondborstige Vlaming, gevoelde zich één met ons, zoowel door zijn vele connecties in den koffiehandel hier te lande, als, niet het minst, door het groote afzetgebied, dat hier voor zijn planten gevonden werd.

Nu is hij niet meer, de beschermheer onzer vereeniging, wien wij ter gelegenheid van het tienjarig bestaan onzer vereeniging het eereidmaatschap hadden willen aanbieden, waarover reeds verleden jaar in den bestuurskring gesproken was, en welk voorstel thans op de algemeene vergadering ter tafel zou worden gebracht.

Helaas, het heeft zoo niet mogen zijn!

Nu neemt zijn laatste portret, mij op 7 October l.l. bij gelegenheid van zijn 63^{en} verjaardag „uit erkentelijkheid aan mijn goeden vriend” toegezonden, de eereplaats in dit nummer in.

Wie had dat kunnen denken? De heer De Laet zelf zeker in de laatste plaats. Zijn laatste mij gezonden brief dateert 21 Dec. 1928, hij eindigde met den wensch „vroolijke Kerstdagen”. Op 26 December moest zijn schoonzoon mij reeds de droevige tijding melden: „U zult den laatsten brief van Vader wel ontvangen hebben, doch heden moet ik met groote droefheid melden, dat Vader na een kortstondige ziekte overleden is.”

Groote droefheid vervulde het hart van mij en mijn vrouw, bij het ontvangen dezer tijding. Onze gedachten gingen terug tot de eerste dagen van Augustus 1923, toen wij zulk een heerlijken tijd te Contich mochten doorbrengen. Ook Mevrouw De Laet, hoewel ziekelijk, leefde toen nog; niet als een Gastvrouw, maar als een Moeder heeft zij ons ontvangen. En de van te voren reeds levendig gevoerde correspondentie werd meer en meer een intieme briefwisseling; wij beschouwden elkaar als na verwante familie.

Doch laat ik niet verder over deze persoonlijke aangelegenheden uitwijden, en liever in het kort de levensgeschiedenis van onzen Vriend vertellen, zooals zijn schoonzoon, de heer Teucq, aan wien wij eveneens zoo prettige persoonlijke herinneringen van ons bezoek bewaren, ons deze verstrekke.

De heer Frantz De Laet werd 7 Oct. 1866 te Contich geboren. Zijn vader liet hem een goede opvoeding geven, zoo verbleef hij een gedeelte van zijn studietijd te Londen, Lille en Frankfort a/d Main, om de drie hoofdtalen grondig te leeren. Daarna vestigde hij zich te Antwerpen als makelaar in koffie. Hier was het, in den jare 1887, dat de aandacht van den jongen makelaar, die tevoren nog nooit een Cactus gezien had, werd geboeid door een Mamillaria bocasana. Met nog vijf andere kleine Cactusplantjes kreeg zij een plaats op de schrijftafel voor het raam van de door hem gehuurde gemeubileerde kamer.

Hoewel met de behandeling dezer plantjes aanvankelijk onbekend, toch was het merkbaar, dat ze groeiden; Mamillaria bocasana ging zelfs bloeien. Hierdoor werd de belangstelling nog meer opgewekt. Elke week werd de bloemenmarkt afgesnuffeld, telkens ging een nieuwe plant mee naar huis. Zoo was binnenkort de collectie tot 100 soorten uitgebreid, schrijftafel en vensterbank geraakten vol, zoodat ook op het balkon een tafel met planten kwam te staan.

De belangstelling voor Cactussen werd steeds grooter, de ruimte beperkt. Daarom besloot de heer De Laet zijn collectie naar zijn geboorteplaats Contich over te brengen, waar hij een stuk grond in eigendom bezat. Hier werden een paar houten bakken gebouwd, waar de planten naar behooren groeiden en bloeiden.

In het jaar 1893, toen de heer De Laet in het huwelijk trad, bestond de collectie reeds uit 400 soorten, welke in een kasje waren ondergebracht.

Dank zij de vele connecties, welke de heer De Laet in verband met zijn koffie-affaire in Amerika had, kwam menig mooie import, benevens zaad, in zijn bezit. Veel werd gezaaid, veel geïmporteerd, niet alleen Cactussen, doch ook Orchideeën, alles uit zuivere liefhebberij. Zoo was na 10 jaren, in 1903, de collectie reeds van dusdanigen omvang geworden, dat 6 kassen benevens een rij broeibakken van 200 meter lengte noodig waren om alles te bergen.

Naast een drukke zaak dus een liefhebbersverzameling waaraan al de vrije tijd moest worden opgeofferd. Maar „Lust und Liebe zum Ding, machen Müh und Arbeit gering.” Deze woorden maakte Max Hesdorffer in „Die Gartenwelt” van 28 Maart 1903 op den heer De Laet van toepassing. En met recht. Want als er één enthousiast vetplantenliefhebber geweest is, dan was het De Laet. Hij kende geen rust om zijn verzamelingen uit te breiden. In de oorlogsjaren werd een groote kas met reuzen-exemplaren door een granaatontploffing verwoest. De heer De Laet moest met zijn familie en personeel de wijk naar het gastvrije Holland nemen. In Contich teruggekeerd werden de kassen hersteld en nieuwe bijgebouwd, zoodat bij ons bezoek in 1923 het complex reeds tot 13 kassen was uitgebreid, welk aantal inmiddels in 1927 tot 20 steeg. Stel U voor twintig groote kassen, vol met Cactussen en andere succulenten, Is het niet overweldigend? De kweekerij van den heer De Laet was zonder twijfel de grootste der wereld, maar met evenveel recht kunnen wij zeggen, dat de kweeker de grootste succulentenliefhebber en -kenner was.

Geen wonder, dat vele succulenten naar hem hun naam ontvingen. Wij noemen: *Echinocactus De Laetii* K. Sch. (syn. voor *E. Schickendantzii* Web., *Echinocereus De Laetii* Gürke, *Mammillaria De Laetiana* Quehl., *Aloë De Laetiana* Rädgl., *Mesembrianthemum De Laetianum* Dinter, (= *Lithops*) *Francisci* (Dtr.) N. E. Br. *Lithops lateritia* Dinter.

En wie kent niet de talloze *Phyllocactushybriden*, door den heer De Laet in den handel gebracht? In dit, aan zijn heengaan gewijd, artikel mogen wij de volgende aanwinsten niet verzwijgen: *Madame De Laet* (genoemd naar Mevrouw De Laet), *Alice De Laet* (naar zijn dochter), *Joseph De Laet* (naar zijn zoon), *Belgica*, *Etoile de Contich* en *Antwerpia*.

In al deze namen zal bij ons de herinnering levendig blijven aan den grooten succulentenkenner, die op den eersten Kerstdag

van het pas verlopen jaar zijn werkzaam leven moest beëindigen en nu voor immer rust bij Contich's rustig kerkje, op slechts weinig schreden afstand van zijn groote plantenschatten.

Beste vriend De Laet, de Nederlandsche Vereeniging van Vetplantenverzamelaars zal U nimmer vergeten. Wij plukken in onze gedachten een bundel *Sempervivum* van uw mooie rotspartij en leggen dat eerbiedig neder op Uw graf.

Semper-vivum, altijd levend, zoo zal ook onze herinnering blijven aan uw rijke en welbestedde leven.

Met nog een persoonlijke herinnering willen wij besluiten. Het was bij ons bezoek, dat de heer De Laet zich wel bezorgd betoonde, hoe het later met zijn kostbare verzameling, aan welke hij de volle liefde van zijn liefhebbershart verpand had, gaan zou. Het zal den heer De Laet in zijn laatste levensjaar hebben goed gedaan, dat zijn beminnelijke schoonzoon, de heer Teucq zich vol toewijding aan het verzorgen en beheeren der waardevolle collectie heeft gegeven.

En wij zijn dankbaar, dat onder diens leiding, daarbij geholpen door zijn trouwen chef Joossens en het andere personeel, deze verzameling, als een piëteit-volle herinnering aan den grooten *Cactophile* voor het nageslacht blijft bewaard.

G. D. D.

HOOGSUCCULENTE MESEMBRIANTHEMA (18).

Vervolg van pag. 144, 10de j.g.

Pleiospilos simulans behoort ongetwijfeld tot de fraaiste mimicyplanten, die momenteel bekend zijn. Op haar natuurlijke groeiplaats moet deze plant nog minder in het oog vallen dan *P. Bolusii*; de bladeren zijn n.l. geheel uiteengebogen, liggen bijkans plat op den bodem en zijn meest tot aan den rand der vlakke bovenzijde door aarde of gesteente omgeven. Ook de grauwe bladkleur werkt er toe mede om haar zoo onzichtbaar mogelijk te maken. De uitnemende afbeelding dezer plant in A. Berger's monographie (naar een photo ontvangen van Dr. Marloth en dezelfde als gereproduceerd in *Transact. S. Afr. Phil. Soc.* 1907) laat duidelijk zien hoe zeer de breede, vlakke bladeren overeenkomen met de omringende stukken steen. Oppervlakkig bekeken ziet men de beide hoekige bladeren niet eens, alleen een half gesloten bloem en een paar kapsels schijnbaar van tusschen de

steen ontsproten! De naam *simulans* is werkelijk niet ten onrechte gekozen, de plant simuleert, bootst na!

Volgens Marloth is het aantal exemplaren dezer zeldzame soort sterk aan het afnemen, niettegenstaande haar groote camouflage ten opzichte der omgeving. Ze worden nl. door geiten, die dol op de sappige plantjes zijn, gezocht en geconsumeerd. Deze dieren slagen er wonderwel in ze te vinden, zelfs in het droge seizoen wanneer er geen bloemen zijn om de aandacht te trekken.

De echte *P. simulans* is zeer zeldzaam in de cultuur, de door continentale kweekers aangeboden planten zijn voor een groot deel bastaarden.

Herbarium hort. kew.

P. simulans : 1. Geperst exemplaar uit de Kew-collectie met duidelijk 6-slippige kelk (genummerd A. 190). Ontvangen in herb. September 1916. 2. Twee oude verweerde bladeren van een plant uit de particuliere verzameling van N. E. Brown (hem indertijd toegezonden door Dr. Marloth). Ontvangen in herb. Juli 1919.

5. *Didymaotus* N. E. Br.

N. E. Brown in Gard. Chron. 1926, vol. LXXX, p. 149, m. fig.

Succulente, stamlooze, overblijvende plant, zeer dwergachtig. Bladeren tegenovergesteld, 2 of wanneer een nieuw paar vormend 4 per plant: de bladeren van elk paar van gelijke grootte, kort, breed en zeer dik, eivormig, ongestippeld. Bloemen zijdelings ontspruitend, één aan iederen kant der plant uit de centrale as der oude bladeren, van bracteen voorzien. Kelk 6-slippig (insnijdingen tot aan de vereeniging met het vruchtbeginsel). Kroonbladeren talrijk, in ongeveer 3 kransen, vrij, lijnvormig. Meeldraden talrijk, rechtop staand, niet tot een zuiltje vereenigd. Aantal stempels 6, priemvormig, spits, onregelmatig ingekerfd of eenigszins pluimvormig aan hun binnenkant, rechtop staand; geen stijl.

Vruchtbeginsel gedeeltelijk bovenstandig of kort kegelvormig aan den top, ondiep, aan den benedenkant convex, 6-hokkig; zaadlijsten op den bodem der hokken. Doosvrucht of kapsel iets convex, met 6 uiteenstaande lijsten aan de bovenzijde, aan de onderzijde echter afgeplat, met 6 kleppen en hokken; kleppen met tamelijk ver van elkander afstaande en een weinig uiteenwijkende hygroscopische lijsten en breede, vliezige, spits toeloopende randvleugels; hokken niet volkomen overdekt met uiteenstaande, vliezige, buig-

zame hokvleugels, opening niet door propje of tuberkel afgesloten.

Elk hok met talrijke, zeer kleine zaden, zijnde bolvormig-eivormig met een tepelvormig uitwasje aan een kant, glad.

Momenteel is er slechts één enkele soort bekend, thuishoorend in de Ceres Division in Zuid Afrika.

De naam is afgeleid van het Grieksche *didymos* = tweeling en *aotos* = bloem, duidend op den stand van het bloempaar, één aan elken kant der plant.

Didymaotus lapidiformis N. E. Br.

N. E. Brown in Gard. Chron. 1926, vol. LXXX, p. 149 m. 3 fig.

Syn.: *M. lapidiforme* Marloth in Trans. Roy. Soc. S. Afr., vol. IV, p. 137 en 138 m. fig. (1914).

Plant ongeveer 37 à 38 m.M. hoog, stamloos. Gewoonlijk 2 bladeren per plant of 4 wanneer een nieuw paar gevormd wordt, zijnde tegenovergesteld, aan de basis vergroeid, tot 25 m.M. lang, 25 - 30 m.M. breed en ongeveer even zoo dik, de Platte bladbovenzijde breed ruitvormig-eivormig in omtrek en naar boven vrij plotseling in een spitse punt uitlopend, de rugzijde van een stevige kiel voorzien, glad, onbehaard, grijsgroen, roodachtigbruin of purper getint en blauwachtiggroen overwaasd, ongestippeld; wanneer de plant in rust is zijn de bladeren min of meer tegen elkander geperst.

Bloemstengels op zijde ontspruitend, een aan weerskanten der plant, voortgebracht uit de centrale as juist buiten de vereeniging van de beide oude bladeren, zeer kort, dragend een zeer samengedrukt hartvormig of kort 2-lobbig of wel iets ingekeept vleezig lichaam, aan weerskanten tot onderaan toe gekield zijnde en gevormd door een paar groote bracteen of schutbladen, die voor het grootste deel hunner lengte vergroeid zijn; uit dit lichaam nu komt nadat de rustperiode verstreken is de bloem te voorschijn en begint dan tevens de plant weer een nieuw bladpaar te vormen.

Bloemstengel ongeveer 12 - 20 m.M. lang, 3 m.M. dik, onbehaard, groen. Bloemkroon ongeveer 35 m.M. in diameter, zich om ± 3 uur in den namiddag ontplooiend; kroonbladeren talrijk, in ± 3 kransen, vrij, wit of wit, rose getint.

Ceres Div. : Ceres Karroo, Alston! Marloth!

In de collectie der R. Botanic Gardens, Kew, trof ik een enkel exemplaar dezer soort aan (ontvangen van N. E. Brown in 1919, no. 137).

De hierbij gereproduceerde fraaie photo van deze in verschillende opzichten zoo merkwaardige plant dank ik aan Dr. I. B. Pole Evans, Pretoria.

Afgebeelde plant maakt, zoo men ziet, aanstalten om te bloeien: de bloemknoppen zijn duidelijk tusschen de bracteen te zien. Men lette op de scherpe kiel van de laatsten!

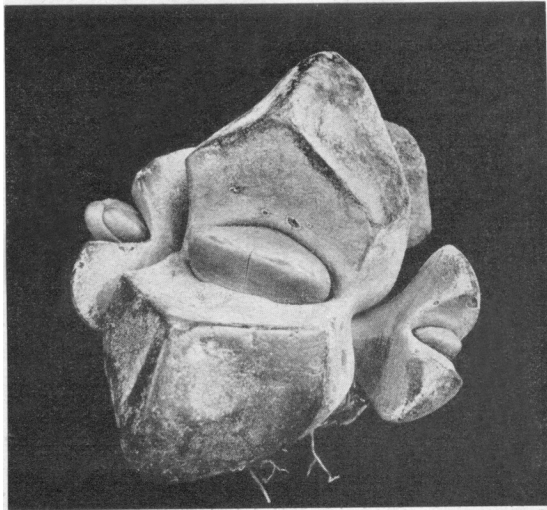

Fig. 47

Didymaotus lapidiformis N. E. Br.

Photo door Dr. I. B. Pole Evans.

De naam *lapidiformis*, letterlijk de „steenvormige” wijst er op, dat ook deze plant tot de reeks „mimicries” behoort. Door Dr. Marloth wordt haar aanpassing aan de omgeving als volgt beschreven:

"In nature the leaves are of a brownish-red colour and closely resemble the angular pieces of brown shale and sandstone between which the plants grow. As they are half buried in the ground they can be detected only with difficulty, even in localities where their occurrence is known". (In de natuur zijn de bladeren bruinachtigrood van kleur en gelijken sprekend op de hoekige brokken of zandsteen waartusschen de planten groeien. Daar ze gewoonlijk half begraven zijn in den grond kunnen ze slechts met moeite ontdekt worden, ja zelfs op plaatsen waar men weet, dat ze voorkomen).

De verbinding tusschen den voet van den bloemstengel en de

plant is heel dun, ongeveer $\frac{1}{2}$ m.M. Volgens Marloth werkt dit de verspreiding van het rijpe zaadkapsel in de hand, dat makkelijk op deze plek loslaat en dan door de wind verder gevoerd wordt. Wanneer het zaad gerijpt is, aan het begin van den zomer, zijn de oude bladeren verschrompeld en heeft het nieuwe paar de kleur van het omringende gesteente aangenomen. De plant blijft dan in een slapende toestand totdat de eerste winter-regen haar weer doet ontwaken.

D. lapidiformis betoonde zich geen makkelijke plant in de cultuur; iets te veel water doet haar spoedig te gronde gaan. Ze komt dan ook uit een zeer droge streek, de regenval in de Ceres Karroo is naar men zegt slechts $7\frac{1}{2}$ à 10 c.M. per jaar! Planten overgebracht van de natuurlijke groeiplaatsen naar Kaapstad waar het klimaat wat vochtiger is, zijn slechts met de grootste moeite in het leven te houden. Men zal begrijpen, dat onze klimatologische verhoudingen nog minder gunstig op deze planten inwerken en behoort 't tot de exceptioneele gevallen, dat men eenig succes er mee heeft.

Hoe de jonge bloemknoppen verborgen blijven in het lichaam der bracteen, schijnbaar slapend en gedurende lange maanden volslagen onzichtbaar, is wel zeer merkwaardig. Het is alleen wanneer de plant een nieuw bladpaar en een paar nieuwe bloemstengels voor het volgend seizoen aan het vormen is, dat de in de oude bracteen verborgen bloemen te voorschijn komen. Een dergelijke bloeiwijze is van geen enkel ander geslacht uit het plantenrijk bekend, het is inderdaad een phenomeen!

(Wordt vervolgd).

M. KARSTEN.

HET ZAAIEN VAN CACTUSSEN.

Een van de aardigste manieren om ons van nieuwe planten te voorzien is wel door middel van zaaien.

De meeste verzamelaars zien er echter tegen op om er aan te beginnen, omdat volgens hunne meening er zooveel tijd mede heengaat, voordat eenig resultaat wordt bereikt en daarom wordt het maar niet geprobeerd.

Welk een genoegen verschaft het de plantjes te zien opkomen, en ze te zien ontwikkelen. Het is toch een feit, dat men meer gehecht geraakt aan een zelf groot gebracht plantje, dan aan een plant die men groot koopt.

Ontegenzeggelijk vereischt het zaaien eenige zorg, ofschoon er wel planten zijn, die gemakkelijk uit zaad te kweken zijn.

Laat ik U hieronder mijne ervaringen eens uiteen zetten, misschien bekruipt U de lust het ook eens te probeeren.

Echinocactus minusculus, bij alle verzamelaars wel bekend, had gebloeid en vrucht gezet. Ik schonk hier verder weinig aandacht aan. Op zekeren dag zag ik, dat de zaadbollen opengesprongen waren en het zaad over den pot verspreid lag, ook dit feit, interesseerde mij weinig. Na verloop van eenigen tijd was de moederplant omgeven door kleine planten en ziet, dit maakte mijne belangstelling gaande. Zonder bijzondere maatregelen te treffen was het zaad opgekomen. Ik liet alles zooals het was tot het volgend voorjaar, daarna heb ik alle zaailingen bij elkaar in een bakje gezet, waarin ze flink groeiden. Het 3de jaar smaakte ik het genoeg, dat eenige zaailingen bloeiden, toch zeker een mooi succes.

Dit succes moedigde mij aan ook eens zaad van andere planten uit mijn collecte te probeeren. Het eerst stelde *Anacampseros rufescens* mij in de gelegenheid. Ook zonder bijzondere maatregelen bereikte ik na 3 jaren hetzelfde resultaat.

Ik begreep wel, dat niet alle cactuszaden zoo gemakkelijk zouden kiemen, maar een zorgvuldiger behandeling noodig zouden hebben.

Het boekwerk van Schumann wees mij den weg en ik maakte mij een inrichting zooals de afbeelding laat zien. Een nauwkeurige beschrijving zal wel overbodig zijn, eenige aanwijzingen zullen voldoende zijn.

De afmetingen zijn willekeurig. Het geheel bestaat uit twee deelen, het ondergedeelte is een kist zonder deksel, het bovengedeelte een klein model broeibak, Het ondergedeelte is van binnen bekleed met asbest en aan de rechterzijde voorzien van een opening, groot genoeg om er het lampje, dat voor het kastje geplaatst is, door te schuiven. Twee ijzeren pennen zijn door de kist gestoken, die dienen om een blikken bus, die geheel gesloten is en aan de bovenzijde voorzien is van een trechter, te dragen.

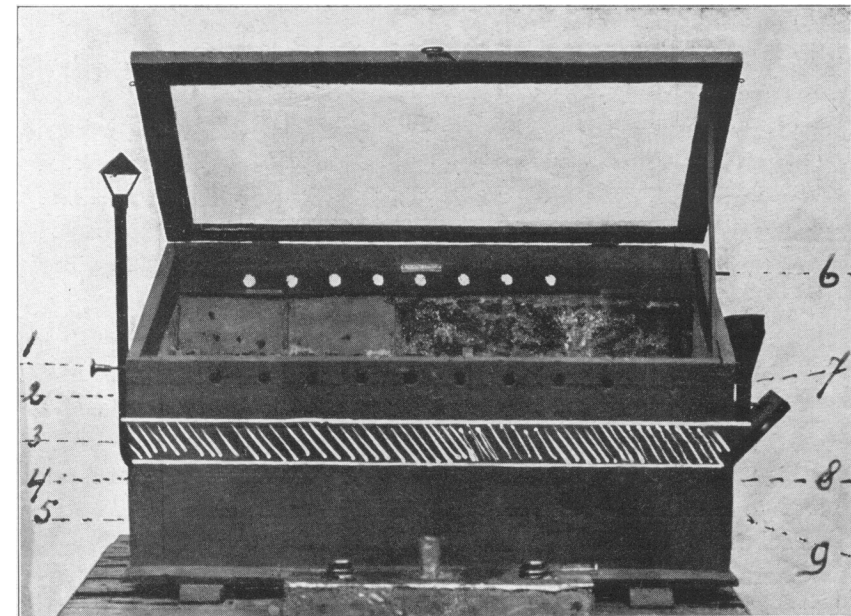
Aan de linkerzijde ziet U een schoorsteentje dat niets anders is dan een pijpje, het is door de zijkant gestoken vlak onder de blikken bus en moet dienen voor afvoer van de warme lucht anders gaan de lampjes walmen of dooven.

Het is noodzakelijk dat de blikken bus nauw in de kist sluit om warmteverlies te voorkomen. Tevens is er voor te zorgen dat de bovenkant van de bus gelijk komt met de bovenkant van de kist.

Het broeibakje is voorzien van een zinken bodem om gemakkelijk de warmte te geleiden. De aangebrachte luchtgaten zijn noodzakelijk. Het bakje wordt op de kist geplaatst en de zaai-inrichting is in orde.

Voor de luchtgaten in het bakje is een liniaal aan de binnenzijde aangebracht om deze gaten te kunnen afsluiten.

Nu gaat men als volgt te werk. Het bakje wordt gevuld met tuinaarde waarop een laagje zand. Het zaad wordt uitgestrooid en bedekt met een dun laagje gezeefd zand. De aarde moet goed

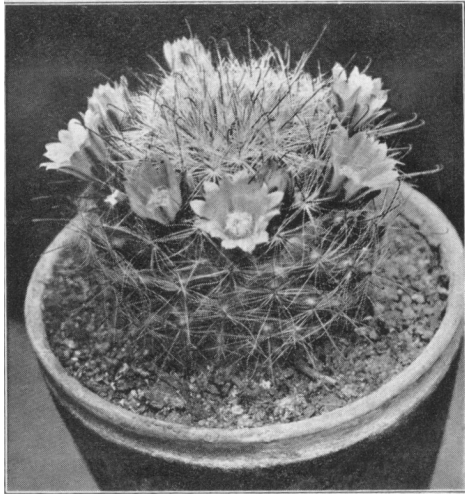
vochtig zijn en daarna sluit men het bakje, ervoor zorgdragende, dat de dekruid wit gemaakt is. Tevens zijn de luchtgaten geheel af te sluiten met de liniaal.

De blikken bus wordt geheel gevuld met water en de lampjes onder de bus geplaatst. Er moet nu voor gezorgd worden dat in het bakje een gelijkmatige temperatuur blijft.

Het bakje mag niet eerder gelucht worden voordat het zaad gekiemd is, voor voldoende vocht is te waken. Na het kiemen worden langzamerhand de luchtgaten aan de bovenzijde en dan die aan de onderzijde geopend.

Met een boven omschreven inrichting is men in staat reeds in

Februari te gaan zaaien, de zaailingen zijn dan tegen den winter vrij aardig ontwikkeld, wat het overhouden gedurende den winter vergemakkelijkt. Door middel van de lampjes wordt gedurende het eerste jaar gezorgd voor bodemwarmte. Na verloop van een jaar kunnen de zaailingen als jonge planten behandeld worden

Bijgaande afbeelding laat U het resultaat zien. Deze plant werd in Mei 1925 gezaaid en bloeide in Mei 1928.

Probeert U het ook eens.

Gaarne zou ik door middel van ons maandblad de ervaringen leeren kennen met Calumordoozen. R.

MOETEN WIJ ONZE PLANTEN SCHERMEN?

„Moeten wij onze planten schermen” was mijn eerste gedachte na het lezen van het artikel "Symphonie in wit II" van den Heer Verbeek Wolthuys voorkomende in het Januari-nummer, vooral naar aanleiding van het geschrevene op bladzijde 3.

Volgens den schrijver heeft de natuur er zelf voor gezorgd dat sommige planten beschermd worden tegen de zon, door witte haren, vlekken en andere middelen, terwijl weer andere planten hun nieuwgroei beschermen door de topbladeren samen te trekken. De natuur regelt dus zelf de bescherming van de plant en nu

gaat de schrijver haar nog eens beschermen door de ruiten wit te maken. De gevolgen blijven niet uit. De door de natuur onbeschermd gelaten planten worden nu mooi frisch groen, de topbladeren ontsluiten zich. En wat gebeurt er met de door de natuur beschermde planten? Wel hetzelfde, de planten, overtrokken met een witte waslaag, worden ook heerlijk licht groen, want door de kunstmatige bescherming wordt de zon uitgesloten, en de witte waslaag ontstaat door de inwerking van de zon en, door de uitsluiting van de zon heeft de plant geen bescherming meer nodig. Wij zien dit toch het best in dezen tijd van het jaar, nu de zon bijna niet te zien is, de witte waslaag verdwijnt, de mooie witte Mam. bocasana is meer groen dan wit, hetgeen ook het geval is met Mam. plumosa en dit komt weer in orde als de zon eenigen tijd de planten beschenen heeft. In minimum van tijd is "Uw witte hoekje", waar U zooveel afleiding vond, verdwenen en heeft plaats gemaakt voor een onnatuurlijk groen hoekje.

Het valt niet te ontkennen, dat de planten, die in een geschermd omgeving gekweekt zijn er frisch en ooglijk uitzien (zeer mooi voor handelaren), maar is dit de natuurstaat? Zijn de meeste importplanten niet blauwgrijs, bereikt men dit in een geschermd omgeving?

Hoe staat het met den bloei van geschermd planten? Het zal toch iederen verzamelaar opgevallen zijn, dat de planten, die er minder ooglijk uitzien door de inwerking van de zon, het beste bloeien en dat die mooie groene planten het vertikken, waarbij nog komt dat sommige van die geschermd planten hun gedrongen vorm kwijt raken en heerlijk!! gaan uitzetten. Bekijk maar eens een Echeveria metallica die geschermd wordt en een die in de volle zon staat, eerstgenoemde plant is bleekgroen en uit elkaar gerekt, terwijl de andere een mooien metaalglans heeft en gedrongen blijft.

Volgens mijn meening is schermen geheel overbodig, doch alleen voor hen die de planten zomer en winter dezelfde standplaats kunnen geven. Staan de planten 's winters eenigszins verdekt opgesteld in een donkere omgeving dan is het zaak ze in het voorjaar een weinig, maar niet te lang, te schermen. Het komt voor dat bezitters van een kas last hebben van zonnebrand en zodoende genoodzaakt zijn te schermen. Dit schrijf ik toe aan een verkeerde ligging der ruiten. Daar waar het condensatiewater, als druppels aan de ruiten blijft hangen, omdat de ruiten te vlak liggen, doen deze druppels dienst als brandglazen. zou zonnebrand in de meeste gevallen niet ontstaan, doordat niet ge-

zorgd wordt dat, na een bespuiting, het water op de planten voldoende verdampt is voordat de planten door de zon beschenen worden, waardoor de druppels, aan stekels en haren en op de plant, als vergrootglazen dienst doen?

Waren wij voldoende op de hoogte van de vindplaatsen der verschillende planten dan zou het opzoeken van een geschikte standplaats voor een of andere plant geen moeilijkheden opleveren, thans moeten wij, door onze planten nauwkeurig gade te slaan, de juiste standplaats zelf zoeken. Niemand zal het in zijn hoofd halen om Phyllo's in de volle zon te plaatsen en waarom niet? Omdat men weet dat deze planten onder boomen groeien dus geschermd worden. Zoo vond de Heer Bud de op zijn Zuid-Afrikaansche reis een *Diplocyathus ciliatus* aan den voet van een groote *Euphorbia*, een dergelijke mededeeling is voldoende om de gevolgtrekking te maken dat *Stapelia*'s eenigszins geschermd moeten worden, dus in de schaduw van een grootere plant geplaatst moeten worden.

Observeer Uw planten en geef die planten, die de felle zon niet kunnen verdragen, een schaduwrijk plekje, maar sluit de zon niet geheel uit door het witten van Uw ruiten. R.

NASCHRIFT.

Ik vrees dat ik niet voldoende duidelijk in mijn artikel was. In dat geval aan allen die er over gevallen zijn mijn excuses.

Ik had de wtkwast in tegenstelling met de natuur bedoeld, als een voorbeeld!

Hoe erbarmelijk, schreef ik toch, zijn de middelen waarmede wij de lessen van de Natuur in praktijk brengen.

En kijk - het is pijnlijk, zoo in het openbaar; vivisectie op een eigen artikeltje daarna heb ik toch over de, mijlen boven ons doen staande, middelen der Schepping geschreven en tenslotte gezegd dat; hoé onbeholpen onze nabootsing en ook zijn, zij zelfs in hun minderwaardigheid toch nog bewijzen voor de volmaaktheid der origineelen zijn enz. enz.

Nu zou ik kunnen opmerken dat ik niet kan begrijpen hoe iemand propaganda voor „schermen” uit dat artikel kan halen maar daar zou ik niet bijster veel verder mee komen.

Neen, wij behoeven niet te probeeren de schepping te verbeteren en te beschermen wat reeds bescherming van haar meêkreeg.

Wat dat aangaat refereer ik mij heel gaarne aan het hierboven afgedrukt artikel, waar ik mee accoord ga.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

WELWITSCHIA MIRABILIS.

Tot mijn verwondering zag ik op pag. 13 van het Januari-nummer deze Z. W. Afrikaansche woestijnplant gebrandmerkt als een Sukkulente boom. Gaarne zou ik den geachten schrijver er opmerkzaam op willen maken, dat we hier allerminst met een succulent te doen hebben en dat de betiteling „boom” in dit geval botanisch onjuist is.

Welwitschia mirabilis (syn.: *Welwitschia Bainesii*, *Tumboa Bainesii*) behoort tot de **Klasse der Gnetinae** (fam. *Gnetaceae*), een onderafdeeling van de groote **Orde der Gymnospermae** of **Naaktzadigen**, waaronder ook de **Klasse der Coniferae** ressorteert. De zoogenaamde stam is hier niet anders dan het stengeldeel tusschen worteltje en zaadlobben, het z.g. hypocotyl, dat ongewone dimensies kan aannemen (tot 4 M. in omtrek!).

Bovenaan is het hypocotyl min of meer twee-lobbig en draagt daar aan den rand de beide groote, tot 3 M. lange bladeren, welke aan de basis door blijven groeien, doch aan hun uiteinden langzamerhand afsterven en in flarden scheuren. Het zoo enorm verdikte stengeldeel, dat zich grootendeels in den grond bevindt, is het beste met een reusachtige raap te vergelijken.

De plant is tweehuizig, d.w.z. er zijn manlijke en vrouwelijke individuen. Merkwaardig is echter, dat zich middenin elke manlijke bloem een rudimentaire zaadaanleg bevindt, over de beteekenis waarvan de geleerden het nog niet eens zijn.

De bloeiwijzen zijn aarvormig en komen in massa's uit de bladoksels te voorschijn. Bij het rijpen der vrucht vergrooten de vrouwelijke inflorescentiën zich en zien er dan wel eenigszins als dennenappels uit. De rijpe vruchten zijn scharlakenrood.

Tot slot zij nog vermeld, dat *Welwitschia mirabilis* in hoofdzaak voorkomt in het Noordelijk deel van het voormalig Duitsch Z. W. Afrika en in het aangrenzend gebied van Angola (Port.). In D. Z. W. Afrika werd ze o.a. aangetroffen bij Swakopmund in de Namib-woestijn.

Deze vreemde en zeldzame plant is een ieders belangstelling wel waard al behoort ze niet tot de groote massa der Succulenten!

M. KARSTEN.

NIEUWE LITERATUUR.

Curt Liebe. Wörterbuch für Kakteenliebhaber. 40 Seiten stark mit 8 Abbildungen, Preis 90 Pfg. Selbstverlag des Verfassers. Berlin-Kaulsdorf, 1928.

Het voor ons liggende kleine werkje - de eigenlijke tekst beslaat niet meer dan 28 pag. - zal zonder twijfel velen een waardevolle vraagbaak zijn. Slechts zelden zal men, zooals de schrijver ons in zijn voorwoord zegt, in de cactusliteratuur, die zoo langzamerhand een heele omvang aangenomen heeft, iets over de beteekenis der namen gewaarworden. Toch geven dezen ons belangrijke inlichtingen over haar vaderland, vorm, bloem of vrucht. Door dit woordenboekje samen te stellen heeft de heer Liebe zeer zeker in een behoefte voorzien, lang niet iedereen heeft een classieke opleiding genoten! Door de namen te begrijpen, natuurlijk voor zoover ze niet van eigennamen afgeleid zijn, zal men zich tegelijkertijd een voorstelling van bepaalde kenmerken der planten zelve kunnen maken. Bovendien wordt hierdoor het onthouden der namen vergemakkelijkt!

De inhoud van dit boekje is in twee hoofdafdeelingen gesplitst: Die Namen der Kakteen (onderverdeeld in 1. Gattungen, 2. Arten) en Die Nomenklatur der Kakteen. De meest bekende geslachts- en soortnamen zijn in het eerste gedeelte opgenomen, evenwel niet de nieuwe, door Britton & Rose gepubliceerde genusnamen. De schrijver houdt zich in deze geheel aan Schumann. Achter de soortnamen is aangegeven of ze uit het Grieksch dan wel uit het Latijn stammen. Wat het nomenclatuurgedeelte betreft bevat dit een verklaring van de afkortingen der auteursnamen achter de planten met eenige korte mededeelingen over ambt, nationaliteit enz.

Het boekje is geïllustreerd met 8 mooie photo's van Cactussen, die hier en daar tusschen den tekst geplaatst zijn.

Eindigen we met eenige voorbeelden uit beide gedeelten:

- Anhalonium = Büschelkaktus.
- Astrophytum = Sternkaktus.
- Cereus = Säulenkaktus.
- Echinocactus = Igelkaktus.
- denudatus = (lt.) entblöszt.
- leucocarpa = (gr.) weiszfriichtig.
- microspermus = (gr.) kleinsamig.
- rostratus = (lt.) schnabelförmig.

Gmel. = Dr. Karl Christian Gmelin war Direktor des Botanischen Gartens in Karlsruhe.

Gris. = August Heinrich Rudolph Grisebach war Professor der Botanik in Göttingen. M. K.

* * *

Kakteenzucht leicht gemacht.

Zoo juist verscheen bij de Franckh'sche Verlagshandlung te Stuttgart een nieuw werkje over cactussen, getiteld: „Kakteenzucht leicht gemacht, Grundsätze neuzeitlicher Kakteen - und Sukkulenten pflege von Dipl. Landwirt Dr. W. von Roeder.

Wij vestigen op dit werkje, dat gecartonneerd slechts R. M. 3.50 kost. gaarne de aandacht. Het bevat vele nieuwe afbeeldingen naar foto's benevens goedgeslaagde teekeningen, welke heel duidelijk eenanschouwelijk beeld geven van de verschillende werkzaamheden welke gedaan moeten worden om mooie en gezonde planten te verkrijgen of te behouden.

De tekst is, evenals het reeds eerder verschenen werkje van de heer von Roeder, zeer bevattelijk geschreven, en geeft vele interessante mededeelingen over de herkomst der planten en hare groeivoorwaarden.

Nu de avonden nog lang zijn, zal menigeen dit werkje met genoegen bestudeeren om binnenkort met de practische wenken zijn voordeel te kunnen doen. G. D. D.

CONTRIBUTIE 1929.

Ingesloten vinden onze leden een giroformulier ter voldoening de contributie 1929. Degenen, die reeds betaalden (en dit zijn er met de nieuwe leden mee ongeveer 90) gelieven dit dus als niet voor hen bestemd te beschouwen, tenzij zij alsnog mochten besluiten hun contributie met een klein bedrag als extra-bijdrage voor ons jubileumjaar te verhoogen. Ook het kleinste bedrag, dat uit dien hoofde binnenkomt zal dankbaar door ons worden geboekt. We maken er onze leden op attent, dat de minimum contributie f 3.- bedraagt, en dat dit bedrag ook gegireerd kan worden op No. 133550 ten name van den Penningmeester der Ned. Vereen. van Vetplantenverzamelaars te Rotterdam. Wie reeds stortte op ons oude nummer, ten name van den Heer J. M. van den Houten. wordt overgeschreven op onze vereenigingsrekening,

zoodat men hierover geen verdere navraag behoeft te doen. Met den meesten nadruk verzoeken we onze leden, die hiertoe bereid zijn, hun bijdrage vrijwillig met een klein bedrag te willen verhoogen, omdat we alleen op deze wijze kunnen ontkomen aan een dreigende contributieverhooging, die weliswaar aan de eene zijde verhooging van inkomsten met zich meebrengt, doch aan den anderen kant tevens meerderen tot uittreden noopt. Als onze leden eens bedenken, dat de Deutsche kakteengesellschaft haar contributie voor dit jaar gebracht heeft op 12 Mk en daarmee eens vergelijkbaar, wat wij voor het luttele bedrag van f 3.- geven, dan zal men moeten toegeven, dat we zeer zuinig moeten huishouden om de eindjes bij elkaar te houden. Welaan dan leden, neem een weinig van de zorgen des penningmeesters over en verheug ons ook dit jaar wederom met een vrijwillige extra-bijdrage.

J. M. VAN DEN HOUTEN, Penn.

Na 1 Maart zal over de niet ingekomen contributies, verhoogd met de inningskosten, per postkwitantie worden beschikt.

FOTO'S - P. KOOY.

Begin Januari verscheen als vijfde serie: 21 *Haworthia margaritifera* var. *granata*. 22 *Aloë humilis* (in knop), 23 *Aprica foliolosa*, 24 *Gasteria verrucosa* (in knop) en 25 *Mesembrianthemum pseudo-truncatellum* (in bloei).

UIT DE AFDEELINGEN.

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

Vergadering op Zaterdag 9 Februari des avonds 8 uur in het gebouw Amicitia Westeinde 15.

Tentoonstellingsplannen.

Op de vergadering van 5 Januari hebben de tentoonstellingsplannen nog geen vasten vorm gekregen. Beslissingen konden niet genomen worden, omdat de noodige gegevens ontbraken. Eene commissie van 5 leden is samengesteld om deze gegevens te verzamelen. Allen, ook niet kringleden, die zich voor eene te houden tentoonstelling interesseeren, worden verzocht op de vergadering van 9 Febr. aanwezig te zijn.

J. J. E. VAN DEN THOORN.

Afd. Amsterdam en Omstreken.

In het januari N^o. van Succulenta is reeds iets medegedeeld omtrent de lezingen van den Heer J. M. v. d. Houten in de Volksuniversiteit te Amsterdam.

Hieronder volgen nog eenige bijzonderheden.

Het onderwerp zal zijn: Kweken van Cactussen en Vetplanten.

1. Ter inleiding: Geschiedenis en Vaderland. Het kweken en verzorgen van Cactussen, Stekken, aarde, potten, kamerkasje, namen, gieten, vetplanten zaaien, zelf zaad winnen, Importen. Ziekte en Vijanden.
2. Aanbevelenswaardige soorten: 1. *Opuntia*, 2. *Phyllos* of *bladcactus*, 3. *Cereus* of *Zuilcactus*, 4. *Echinocereus*, 5. *Bolcactussen*.
3. Vetplanten: Hun bouw en levenswijze: Het kweken en verzorgen.
4. Voornaamste plantengeslachten: 1. *Agaven*, 2. *Aloë's*, 3. *Cotyledon-Echeveria's*, 4. *Crassula's*, 5. *Euphorbia's*, 6. *Gasteria's*, 7. *Haworthia's*, 8. *Kleinia's*, 9. *Mesembrianthemums*. 10. *Sedum*, 11. *Sempervivums*, 12. *Stapelia's*.

Zoals uit bovenstaande blijkt is er op dezen cursus veel te leeren, en het bestuur verwacht dan ook dat alle leden er aan zullen deelnemen.

De prijs is zeer laag gesteld; f 1,20, f 2,-, f 3,- en f 4,-, al naar financiële draagkracht (Voor 4 lessen).

Men gelieve er om te denken, dat bij elk bedrag 60 cent bij komt voor administratiekosten.

De eerste les begint op Donderdag 14 Februari 8.15 en vervolgens elke volgende Donderdag in de Gem. Universiteit Oude Manhuispoort, Amsterdam.

Kaarten verkrijgbaar van 9 - 5 uur Keizersgracht 708, Amsterdam.

N.B. De lessen 2 en 4 worden met lichtbeelden geïllustreerd.

Nadere inlichtingen bij ondergeteekende,

Orteliusstraat 187, Amsterdam.

H. WITTE, Secr

MUTATIES LEDENLIJST.

ADRESWIJZIGINGEN.

J, Amsterdam, Amsterdam, v/h Nassaukade 117^{III} (W.), thans Brinkstraat 57boven (O.)
Mevr. de Wed. H. Kronenberg, Amsterdam Z., v/h Willemsparkweg 147, thans Pieter Lastmankade 8.
Mej. G. C. Kleijn, v/h Eindhoven, Gestelschestraat 59, thans Dordrecht, Dubbel-damscheweg 14.

BEDANKT.

J J van Haaren Groningen, v/h Utrecht, Schr. v. d. Kolkstr. 11.
Mevr. J. G. Prakke. Eibergen.

NIEUWE LEDEN.

G. Jongkind Jaczoon, Aalsmeer, Oost 289.
Mevr. C. Eisenloeffel-Mac Donald, Amsterdam Z., van Breestraat 49.
René Glänzer, Amsterdam W., 3de Helmersstraat 24huis.
H. P. Manus Jr., Amsterdam Z., Houthorststraat 30.
W. Schäfer, Amsterdam Z., Pieter Langedijkstraat 23¹
Mevrouw R. deVries-Brandon, Amsterdam Z., Bronckhorststraat 13huis.
J. R. Müller, Bilthoven (Utr.) Julianalaan 111.
Mevr. Zelvelder-Burghgraef, Breda, Minister Nelissenstraat 46.
A. van Kerkerle, Boxtel, Nieuwstraat A 453.
Mevr. J. W. van Nieuwenhuijzen-Sneep, Dinteloord, „Zonnehof”.

- H. Vos Hzn., Delft, Delfgauwscheweg 85.
 M. H. Udo, Drumpt (post Tiel). Bonhofflaan.
 A. C. Cooijn, Gouda, Turfmarkt 68.
 Mevr. C. J. Keyzer, 's-Gravenhage, Thomsonlaan 22.
 Th. M. Hoog, Haarlem, Koninginneweg 90.
 S. I. Pool, Haarlem, Joh. van Vlietstraat 74.
 J. H. Spilker, Hillegom, Vosselaan 46.
 Ir. J. W. Blaauw, Oegstgeest, Terweeweg 124.
 F. W. Rietmeijer Jr., Rotterdam, Dijkstraat 104b.
 D. van Rooyen, Rotterdam, Karel de Stouteplein 8 B.
 C. Geursen, Utrecht, Bollenhofschestraat 45.
 Mevr. H. Rommerts, Velp, Schoonenbergsingel 20.

Buitenland.

- Vict. Naveau, 272 L^ge Beeldekersstraat. Antwerpen (België).
 Mevr. R. Schuyt, Brussel, 43 Avenue Louis Lapoutre.
 Mej. Will. J. van der Maareb, 9 Viale di Maja, Merano (Prov. di Bolanzo), Italië.
 Prof. Dr. G. C. Nel, Stellenbosch, Plantkunde Departement, Universiteit van Stellenbosch, (Zuid-Afrika).

Rectificatie.

- Mej. B. A. Kuipers, Baarn, Emmalaan 7, „Woelwyck” (niet Bea Kuypers).

BIBLIOTHEEK.

Rectificatie: No. 73. Die Welt der Pflanze, Bd. II, bevat 40 afb. en gcen 56. zoals in het vorig nummer abusievelijk opgegeven is.

BAND VOOR JAARGANG 1928.

De Uitgever stelt beschikbaar een geheel linnen band met vergulden titel op plat en rug tegen den prijs van f 1.- (inclusief inbinden).

Men zende de nummers 1 - 12 franco toe, waarna men het gebonden exemplaar franco ontvangt. Het bedrag te storten op postrekening No. 46826 of per postwissel.

De Uitgever.
 J. VAN DRUTEN,
 Utrecht, Voorstraat 90.